ו (כב) * צָרִיךְ שֶׁלֹּא יְהֵא (כג) הַלָּחִי רָחוֹק מִן הַכֹּתֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים: ז (כד) לָחִי אֶפְלּוּ שְׁבָרִים וְשִׁבְרֵי שְׁבָרִים (כה) כְּשֵׁרִים בּוֹ. הַגָּהּ: (כו) וְלָכֵן עוֹשִׂין לָחִי (ג) [ג] מִפִּיד טָחוּי בַּכֹּתֶל, וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא (כז) שֶׁלֹּא יִתְמַחֶה (כח) יוֹתֵר

ג הָרַב רַבֵּנוּ יְהוֹנָתָן בְּפֶרֶק קַמָּא דְּעֵרוּבִין (ג. ד"ה מתני'). ס הַגָּהוֹת פֶּרֶק י"ז (שבת אות ג).

בֵּאֵר הֵיטֵב

ז (ג) **מפיד.** וְכָתַב הַשַּׁ"ז (סק"ד), עַל כָּל פָּנִים בְּצַי דִּלְהֲוֵי בְּהַאי מחוי קְצָת דְּכַר מַמָּשׁ וְעָב קְצָת, וְלֹא סְגִי בְּמַרָאָה הַסִּיד שְׁנִכְּר עַל הַכֹּתֶל לְחוּד, וְעַל כָּל פָּנִים כְּצַי שֶׁיְּהֵא עָב כְּחוּט הַסָּרָבָל, וְרָאִיתִי מוֹרֶה אֶחָד שֶׁצִּוָּה לִרְשֹׁם בַּכֹּתֶל בְּמָקוֹם לְחִי בְּמִין צִפֹּר לָבָן שְׁקוֹרִין קְרֵי"ד וְטָעָה מְאֹד בָּזֶה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, עַיֵּן. וְעַיֵּן בְּשִׁיבֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגהות ב"י אות ג) שֶׁהֶעֱלָה דְּלְחִי מִפִּיד מְחוּי מֵהֲנֵי אֲפִלּוּ לְצוּרַת פֶּתַח דְּכַצַי קָנֶה מִכָּאן וְקָנֶה מִכָּאן וְקָנֶה עַל גַּבֵּיהֶן אִם עָשָׂה לְחִי מִכָּאן וְלְחִי מִכָּאן מִפִּיד מְחוּי וְקָנֶה עַל גַּבֵּיהֶן מִכָּנִין לְצוּרַת פֶּתַח, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַשַּׁ"ז (שם) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּתִשׁוּבַת שְׁבוּת

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ז [ג] **מפיד.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת נוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן י"ג בְּצוּרַת הַפֶּתַח שֶׁהַקּוֹרָה שֶׁלְּמַעְלָה נִתּוּנָה בְּצַד אֶחָד עַל הָאֲסוּרָה בַּהֲנָאָה, לֵית לָן בָּהּ, אַף לֹא יִהְיֶה מָנוּחַ עַל עֹבִי הַכֹּתֶל מַמָּשׁ, דְּבְכָל כֹּתֶל לֹא מֶהֲנֵי שִׁיְּהֵא עוֹלֶה בְּמָקוֹם קָנֶה שֶׁל צוּרַת הַפֶּתַח אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה דָּבָר בּוֹלֵט מִן הַכֹּתֶל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּמִנְיַן אַבְרָהָם סְעִיף קָטָן כ"ח עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁקִּבּוּעַ בְּמַסְמֵר אוֹ שֶׁקָּשׁוּר הַיטֵב לְהַכֹּתֶל וּמַחֲמַת זֶה אֵינוֹ מִתְנַעְנֵעַ עַד מָשָׁךְ גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְרַק לְמַעְלָה הוּא מִתְנַעְנֵעַ עַל יְדֵי הָרוּחַ מִפְּנֵי רֹב גָּבְהוֹ, כָּשֵׁר, דְּדַל מַה שֶּׁלְּמַעְלָה נִשְׁאָר גַּם כֵּן שִׁעוּר לְחִי: ו (כב) **צָרִיךְ שֶׁלֹּא יְהֵא.** יֵשׁ אוֹמְרִים (יב) שֶׁהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּאָתֵי אֲוִירָא דְּהַאי גִּיסָא וּדְהַאי גִּיסָא וּמְבַטְּלִין לֵיהּ, וּלְפִי זֶה אִם הַלָּחִי הָיָה רָחָב יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, כָּשֵׁר אַף שֶׁהַלָּחִי הָיָה רָחוֹק שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִן הַכֹּתֶל, דְּהָא הֲוֵי עוֹמֵד מֻרְבֶּה עַל הַפָּרוּץ שֶׁבְּצִדּוֹ וּבִכְגוֹן זֶה לֹא אָמְרִינַן אֲתֵי אֲוִירָא וּמְבַטֵּל לֵיהּ. (יג) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכָל גַּוְנֵי צָרִיךְ לִהְיוֹת הַלָּחִי בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים לַכֹּתֶל, (יד) וְיֵשׁ לְהַחְמִיר: (כג) **הַלָּחִי.** וְהֵיכִי שֶׁקּוֹבֵעַ צוּרַת הַפֶּתַח לְמַבּוֹי, דַּעַת הַרַּמְבַּ"ם (טו) הָרְבֵּה מֵהַפּוֹסְקִים שֶׁאֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק שֶׁיִּהְיֶה בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים לַכֹּתֶל, דְּצוּרַת הַפֶּתַח מְחִיצָה גְּמוּרָה הִיא, (טז) וְיֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסִבְרָא לְהוּ דְּאֵין חִלּוּק בֵּין צוּרַת הַפֶּתַח לְלָחִי לְעִנְיַן זֶה. וּבְשַׁעַת הַדְּחָק (יז) יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל. וְאִם יֵשׁ אַרְבָּעָה טְפָחִים בֵּין צוּרַת הַפֶּתַח לְהַכֹּתֶל, דַּעַת הַחַיֵּי אָדָם וּלְדִידִי צָרִיךְ עִיּוּן גַּם בָּזֶה כְּמוֹ שֶׁבֵּרַרְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה, וּלְכִתְחִלָּה בְּוַדַּאי נָכוֹן לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ בְּרָחוֹק שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִן הַכֹּתֶל: ז (כד) **לָחִי, אֲפִלּוּ שְׁבָרִים וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מְדֻבָּקִים. וּבִלְבַד שֶׁיּוּכַל לַעֲמֹד בְּרוּחַ מְצוּיָה (סעיף ז)]. וּלְאַפּוּקֵי (יח) קוֹרָה דְּבְעִינַן דָּרוֹקָא שְׁתִּהְיֶה חֲזָקָה כְּדֵי לְקַבֵּל אֲרִיחַ וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף י"ז: (כה) **כְּשֵׁרִים בּוֹ.** וְהוּא הַדִּין אֲבָנִים (יט) הַיּוֹצְאִים מִן הַכֹּתֶל וּמַבְדָּלִים זוֹ מִזּוֹ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים הֲוֵי לָחִי מַמָּשׁ, וְהוּא שֶׁיְּהֵא בֵּין כָּלָן גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים: (כו) **וְלָכֵן עוֹשִׂין לָחִי וְכוּ'.** דְּלֹא גָּרַע (כ) מִשְׁבָּרִי שְׁבָרִים דְּמַתָּר בְּלָחִי. וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן (כא) צוּרַת הַפֶּתַח דְּבָעִינַן שֶׁיַּעֲשֶׂה לְחָיִים מִכָּאן וּמִכָּאן, אִם יָרֵא שֶׁיִּפֹּלוּ הָרוּחַ (כב) מַתָּר לַעֲשׂוֹתָן עַל יְדֵי סִיד מְחוּי בְּכֹתֶל מִכָּאן וּמִכָּאן וְהַקָּנֶה שֶׁלְּמַעְלָה יִהְיֶה מְכֻוָּן עַל גַּבֵּיהֶן. וּמִכָּל מָקוֹם בָּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ מַמָּשׁוּת קְצָת עַל כָּל פָּנִים כְּחוּט, אֲבָל מַרְאֵה סִיד לְבַד אוֹ רֹשֶׁם בְּנָתָר שְׁקוֹרִין קְרֵי"ד אוֹ שְׁאָר צֶבַע, לֹא מֶהֲנֵי [ט"ז (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (כז) **שֶׁלֹּא יִתְמַחֶה יוֹתֵר וְכוּ'.** הֵינוּ (כג) עַל יְדֵי כְּלָבִים וַחֲזִירִים שֶׁרְגִילִים לְהִתְחַכֵּךְ בַּכֹּתֶל וּמוֹחֲקִין מִן הַכֹּתֶל אֶת מְחוּי הַסִּיד הַסָּמוּךְ לָאָרֶץ וְאַז לֹא מֶהֲנֵי שׁוּב לֹא לְלָחִי וְלֹא לְצוּרַת הַפֶּתַח: (כח) **יוֹתֵר מִשְּׁלֹשׁ לָאָרֶץ.** הַאי לִשְׁנָא לָאו דַּוְקָא, דַּאֲפִלּוּ נִמְחֶה רַק

בֵּאוּר הֲלָכָה

חֲצִי דִּכְנִשְׁתַּיִּם מִן הַפִּרְצָה בְּצִינּוֹר שֶׁיְּהֵא דַּוְקָא פִּי שֶׁל טֶפַח מִכָּאן וּמִכָּאן וְחָמִיר הַדָּבָר יוֹתֵר מֵאִם עָשָׂה פְּסִיּן לְכִתְחִלָּה דְּסָגֵי בְּמַשֶּׁהוּ, וּלְפִי זֶה **לְפִי מַה שֶּׁהִכְרַעְנוּ לְעֵיל לְדִינָא מִכְּמָה רִאשׁוֹנִים דְּלֹא חָמִיר נִשְׁתַּיֵּר מֵאִם עָשָׂה לְכִתְחִלָּה וְסָגֵי בְּמַשֶּׁהוּ, הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיַן מְבוֹי** א) **עוֹלֶה לְשֵׁם לְחִי אֲפִלּוּ נִשְׁאַר רַק מַשֶּׁהוּ מִן הַכֹּתֶל** [וּבְלֹבֶד שֶׁרָאוּי דָּבָר זֶה מֵעֲרֶב שַׁבָּת וְהָיוּ בִּסְתָמָא כְּאִלּוּ סָמְכוּ עַל זֶה וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף י"א, עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף קָטָן ל"ט]. וְהַנָּה בְּלִבּוּשׁ (סעיפים ב, ד) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ אִם נָפַל לְעִנְיַן חָצֵר, הָכָא בִּמְבוֹי יֵשׁ לְהַחְמִיר דְּבָעִינַן דַּוְקָא טָפַח, אֲבָל בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ג) הַשִּׂיג עָלָיו וְכֵן בִּפְרֵי מְגַדִּים (מש"ז סק"ג) נִשְׁאַר בְּקִשְׁיָא וְכֵן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א מִדְּכָתַב כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ דִּדְיָן זֶה תָּלוּי בְּהַנַּ"ל:

ו * **צָרִיךְ שֶׁלֹּא יְהֵא שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.** וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כג) שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאִם יֵשׁ אַרְבָּעָה טְפָחִים בֵּין הַצּוּרָה הַפָּתַח לְהַכֹּתֶל, דַּעַת הַחַיֵּי אָדָם (כלל מח ס"א) דְּצָרִיךְ לְהַעֲמִיד לָחִי אֵצֶל הַכֹּתֶל, וְעַיֵּן בְּנִשְׁמַת אָדָם (סק"ד) שֶׁמִּעְמוֹ דְּהֲוֵי כְּאִלּוּ נִפְרְצָה בְּרֹאשָׁהּ. וְהַנָּה הוּא אָזַל לְשִׁיטָתוֹ דְּפָסַק בְּכָלָל ע"א סָעִיף ח' כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סי' שסה סק"ד) דְּאִם נִפְרְצָה פִּרְצָה בְּרֹאשָׁהּ בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים צָרִיךְ לָחִי אֵצֶל הַפִּרְצָה, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁהִכְרַעְנוּ שָׁם לְדִינָא דְּלֹא כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם אֶלָּא דִּלְצַד רֹאשׁוֹ אֵין צָרִיךְ שׁוּם תִּקּוּן וּכְהַהִיא דְּסָעִיף ל"ד וּכְמוֹ שֶׁהֵבֵאנוּ שָׁם (מ"ב ס"ק קמו) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (י:) וְהָרִיטְבָ"א (שם), וְנִתַּר בְּעוֹמֵד מֻרְבֶּה עַל הַפָּרוּץ, הוּא הַדִּין הָכָא בְּעִנְיָנֵנוּ כֵּיוָן דְּסִבְרָא לָן דְּצוּרַת הַפֶּתַח מְחִיצָה גְּמוּרָה הִיא וּמַחֲמַת זֶה אֵנוּ מַתִּירִין אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא רָחוֹק שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִן הַכֹּתֶל אִם כֵּן הוּא הַדִּין אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוּא רָחוֹק אַרְבָּעָה טְפָחִים וְיוֹתֵר מִן הַכֹּתֶל, דְּמַאי שְׁנָא, וְאַף דִּבְנִפְרָץ מִצִּדּוֹ וְלֹא נִשְׁתַּיֵּר פֵּס אַרְבָּעָה טְפָחִים מִמְּרִינַן דְּצָרִיךְ תִּקּוּן, שָׁם שֶׁאנִי דְּיֵקְצִרוּ דַּרְכָּם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה דְּלֹא שְׁכִיחִי פִּתְחָא רַבָּא וְיַצִּילוּ פִּתְחָא זוּטָא כִּדְאִיתָא בִּגְמָרָא (י:), וַאֲפִלּוּ אִם נִפְסַק שָׁם כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, גַּם כֵּן לֹא דָּמֵי כָּל כָּךְ לְעִנְיָנֵנוּ, דְּהָתָם כֵּיוָן דְּסִבְרָא לֵיהּ לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּתִקּוּן הַקּוֹרָה אֵינוֹ מוֹעִיל שָׁם לְהַהִיא הַמְבוֹי מִשּׁוּם דְּאֵינָהּ מַנַּחַת עַל הַכְּתָלִים, לָכֵן צָרִיךְ לִתֵּן לָחִי סְמוּךְ לַכֹּתֶל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ דְּיֵשׁ צוּרַת הַפֶּתַח וְצוּרַת הַפֶּתַח כְּמִחִיצָה גְּמוּרָה הִיא, מִפֵּילָא נִתַּר הַפִּרְצָה בְּעוֹמֵד מֻרְבֶּה עַל הַפָּרוּץ. וְיֵשׁ לְעַיֵּן הַרְבֵּה בָּזֶה, אַף לְכִתְחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְחוּשׁ לְהַחְמִיר אַף בְּרָחוֹק שְׁלֹשָׁה טְפָחִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לִכְסוּף הַמְבוֹי, עַיֵּן שָׁם: **(יז)** שו"ת רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר סִימָן י"ח וְשו"ת שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב מַהֲדוּרָא קַמָּא חֵלֶק א' סִימָן ס"ט: ז **(יח)** כֵּן מוֹכָח מִגְּמָרָא דַף פ' (ע"ב): **(יט)** גְּמָרָא (שו"ת). **וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת** (ס"ק יא) **שְׁמְצַדֵּד לוֹמַר דְּזֶהוּ דַּוְקָא לְעִנְיַן לָחִי, אֲבָל לֹא מֶהֲנֵי לְחָיִים כְּאִלּוּ לְעִנְיַן צוּרַת הַפֶּתַח. וְכָתַב בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב** (ס"ק יט) **דְּלְפִי זֶה חִפּוּיִים בְּכֹתֶל עֵץ שְׁקוֹרִין וִוינְטְלִי"ש וְכַדּוֹמֶה שֶׁנַּעֲשִׂים בְּאֹפֶן זֶה, לֹא מֶהֲנֵי לְרַצַּת הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת.** וּקְצָת קָשֶׁה לְפִי דִּבְרֵי הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת מַאי פְּרִיךְ בְּגְּמָרָא דַּף ט"ו אִי הָכִי פְּשִׁיטָא לֵימָא דְּקַמְשְׁמַע לָן אַף עַל גַּב דְּלִעְנְיַן צוּרַת הַפֶּתַח לֹא מֶהֲנֵי לְחִי כְּזֶה, וְיֵשׁ לְיַשֵּׁב: **(כ)** אֵלָיָה רַבָּה (סק"ט). וְהִנֵּה אַף דְּהַשַּׁ"ז (סק"ד) כָּתַב דְּלֹא מֶהֲנֵי עֲצָה זוֹ דְּסִיד מְחוּי לְעִנְיַן לָחִי, וְרַק לְעִנְיַן צוּרַת הַפֶּתַח, מִשּׁוּם דְּלִעְנְיַן לָחִי בָּעִינַן שִׁיעוּרָא, לְפִי הַסְּכֶמֶת אַחֲרוֹנִים דְּגַם בְּלָחִי סַגִּי בְּמַשֶּׁהוּ מִפֵּילָא גַּם בָּזֶה מֶהֲנֵי עַל יְדֵי סִיד, וְכֵן כָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה בְּשֵׁם שִׁיעוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגהות ב"י אות ג) וְכֵן כָּתַב בְּשַׁלְחָן עָצֵי שִׁטִּים (סי' ד) דִּבְלָחִי מֶהֲנֵי עַל יְדֵי סִיד וְכֵן מוּכָח גַּם כֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א: **(כא)** טַ"ז (סק"ד) וְאֵלָיָה רַבָּה (סק"ט) וְחַיֵּי אָדָם (כלל מח ס"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְדַע דְּקִשְׁיַת הַנּוֹתֵב חַיִּים עַל הָרַמְ"א הוּא רַק לְפִי דַּעַת הַשַּׁ"ז (שם) דִּבְלָחִי לֹא מֶהֲנֵי עַל יְדֵי סִיד וְהַצּוּרַת הַפֶּתַח מֶהֲנֵי עַל יְדֵי סִיד, אֲבָל אִם נֵימָא דְּגַם בְּלָחִי מֶהֲנֵי עַל יְדֵי סִיד לֹא קָשֶׁה מִדֵּי: **(כב)** וְאַף דִּבְצוּרַת הַפֶּתַח בָּעִינַן שֶׁתְּהֵא בְּרֹחַב טֶפַח, עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה לְהַצְרִיךְ שֶׁיּוּכַל לַעֲמֹד בָּהּ דָּלֶת שֶׁל קַשִּׁין, יֵשׁ לוֹמַר דְּעַל יְדֵי הַכֹּתֶל שֶׁהִסִּיד טָחוּי וּמְחוּי בָּהּ חִשְׁבִינַן לֵהּ בְּרִיאָה [וְתִרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ע"ד]: **(כג)** תִּרוּמַת הַדֶּשֶׁן שָׁם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) ובשו"ע הרב (ס"ו) הצריך שישתייר שיעור טפח [וכמו לענין חצר].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מִשָּׁלֹשׁ לָאָרֶץ (תרומת הדשן סימן ע"ד): **ח** (כט) [ע]לֶחִי שֶׁעֲשָׂאוֹ (ד) מֵעֲצֵי אֲשֵׁרָה, (ל) כָּשֵׁר: **ט** (ה) [פ]בֵּין שֶׁנִּרְאֵית בְּלִיטַת הַלֶּחִי לָעוֹמְדִים בְּתוֹךְ הַמָּבוֹי (לא) [צ]וְאֵינָהּ נִרְאֵית לָעוֹמְדִים בַּחוּץ, [ק]בֵּין שֶׁנִּרְאֵית לָעוֹמְדִים בַּחוּץ (לב) נֶגֶד חֲלַל הַמָּבוֹי (תוספות (ט: ד"ה ולרשב"ג) והרא"ש פרק קמא דערובין (סי' יא)) [ר]וְאֵינָהּ נִרְאֵית (לג) לָעוֹמְדִים בִּפְנִים, כָּשֵׁר: **י** (לד) [ש]הִרְחִיקוֹ מֵהַכֹּתֶל שְׁלֹשָׁה (לה) אוֹ שֶׁהִגְבִּיהוֹ מֵהָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה, פָּסוּל. [ת]וְאִם הִגְבִּיהוֹ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא שִׁבְעָה וּמַשֶּׁהוּ, (לו) כָּשֵׁר: **יא** [א]אֲפִלּוּ לֹא עֲשָׂאוֹ לְשֵׁם לֶחִי אֶלָּא (לז) שֶׁנִּזְדַּמֵּן לוֹ שָׁם מֵאֵלָיו, כָּשֵׁר, [ב]וּבִלְבַד שֶׁיִּסְמְכוּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת. * אֲבָל לֹא סָמְכוּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת (לח) כְּגוֹן שֶׁהָיָה שָׁם לֶחִי אַחֵר וְנָפַל בְּשַׁבָּת וּבָאִים עַכְשָׁו לִסְמֹךְ עַל זֶה, לֹא. (אֲבָל לֹא הָיָה שָׁם לֶחִי אַחֵר מֵעֶרֶב שַׁבָּת, (לט) כְּאִלּוּ סָמְכוּ עָלָיו דָּמִי) (בית יוסף בשם רש"י (טו. ד"ה העומד) והגהות אשרי (פ"א סי' כ) והמגיד פרק י"ז (הכ"ב)): **יב** (מ) [ג]לֶחִי הָעוֹמֵד (מא) מֵאֵלָיו, אֲפִלּוּ סָמְכוּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אִם הַמָּבוֹי רָחָב יוֹתֵר מִשְּׁמוֹנֶה אַמּוֹת, [ד]אִם הַלֶּחִי בּוֹלֵט לְתוֹכוֹ (מב) אַרְבַּע אַמּוֹת אֵינוֹ נִדּוֹן מִשּׁוּם לֶחִי וְצָרִיךְ לֶחִי אַחֵר לְהַתִּירוֹ, [ה]וְיַעֲמִידֶנּוּ בָּרוּחַ שֶׁכְּנֶגְדּוֹ, [ו]וְאִם יִרְצֶה לְהַעֲמִידוֹ אֶצְלוֹ יַעֲשֶׂנּוּ [ז]מְעַט עָב אוֹ דַּק יוֹתֵר מֵהַבְּלִיטָה כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִכָּר שֶׁהוּא

ע מֻסְכָּם מֵהָאָמוֹרָאִים בְּעֵרוּבִין דַּף פ' (ע"ב), וְלֹא אָמְרִינַן דְּכַתּוּתֵי מִכְתַּת שִׁעוּרֵיהּ אַף עַל פִּי שֶׁצָּרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בְּגָבְהוֹ עֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּבָר יִשַּׁב זֶה שָׁם הָרֵב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק י"ז (הי"ב). **פ** מַסְקָנַת הַגְּמָרָא בְּדַף ט' (ע"ב). **צ** כָּזֶה ☜ לְפֵרוּשׁ רַשִׁ"י (שם ד"ה נראה מבפנים). **ק** כָּזֶה ☜ לְפֵרוּשׁ רַשִׁ"י (שם ד"ה נראה מבחוץ). **ר** כָּזֶה ☜ לְפֵרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת (שם ד"ה ולרשב"ג). **ש** שָׁם י"ד (ע"ב). **ת** הָרֵב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק י"ז (הכ"ב) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק ש"א ס"ה). **א** שָׁם בַּגְּמָרָא ט"ו (ע"א) וּכְאַבַּיֵי, וְזוֹ אֶחָד מִן הִלְכוֹת יַעַ"ל קְנַ"ם (ראה ב"מ כב:). **ב** שָׁם. **ג** שָׁם ה' (ע"ב) וּכְרַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ. **ד** כָּזֶה ☜ **ה** שָׁם כְּרַב פַּפָּא ☜ כָּזֶה **ו** שָׁם כְּרַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ. **ז** כָּזֶה ☜

בְּאֵר הֵיטֵב

יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סָעִיף ח': **ח** (ד) **מֵעֲצֵי.** דְּכֵיוָן דְּלֹא בָּעֵי אֶלָּא שִׁעוּר זוּטָא לֹא הֶחְמִירוּ חֲכָמִים, תּוֹסָפוֹת (פ: ד"ה אבל), וְעַיֵּן טַ"ז (סק"ד) וּבְיַד אַהֲרֹן: **ט** (ה) **בֵּין.** עַיֵּן טַ"ז (סק"ט) בָּזֶה:

בַּאוּר הֲלָכָה

יא * אֲבָל לֹא סָמְכוּ עָלָיו וְכוּ'. וְדַוְקָא בְּלֶחִי, אֲבָל בִּמְחִיצָה גְּמוּרָה מְבֹאָר בַּפּוֹסְקִים דִּמְהַנֵּי אֲפִלּוּ לֹא סָמְכוּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (מש"ז סק"א) שֶׁמִּסְתַּפֵּק אֵיךְ הַדִּין לְעִנְיַן צוּרַת הַפֶּתַח אִם בַּשַּׁבָּת שֶׁעָבְרָה לֹא רָצוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לְטַלְטֵל עַל יָדוֹ אִם מֻתָּר לִסְמֹךְ עַל זֶה בַּשַּׁבָּת הַבָּאָה כְּשֶׁלֹּא חָשְׁבוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת לִסְמֹךְ עָלָיו. וְדַע דַּאֲפִלּוּ בְּלֶחִי אִם עֲשָׂאוֹ מִתְּחִלָּה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שָׁלֹשׁ בְּצִמְצוּם, גַּם כֵּן בָּטֵל מִמֶּנּוּ שֵׁם לֶחִי וּכְדִלְקַמֵּהּ בְּסָעִיף י': **ח** (כט) **לֶחִי שֶׁעֲשָׂאוֹ וְכוּ'.** בַּגְּמָרָא אִיתָא דְּעוֹשִׂין לֶחִי אֲשֵׁרָה, וּמַשְׁמַע אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת, נְהִי דִּבְלֶחִי כֵּיוָן דְּאֵין צָרִיךְ שִׁעוּר לֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה כְּתוּתֵי מִכְתַּת שִׁעוּרֵיהּ, וּכְדִלְקַמֵּהּ, מִכָּל מָקוֹם הָא אָסוּר בַּהֲנָאָה, יֵשׁ לוֹמַר, כֵּיוָן דְּהַלֶּחִי אֵינוֹ אֶלָּא לְצֹרֶךְ מְחִיצָה, וּבָהּ גּוּפָא לֹא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִידִי, לֹא חֲשִׁיב הֲנָאָה מַה שֶּׁנֶּהֱנֶה עַל יָדָהּ הָתֵּר טִלְטוּל [בֵּית מֵאִיר עַיֵּן שָׁם]: (ל) **כָּשֵׁר.** הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּכֵיוָן דְּלֶחִי אֵין צָרִיךְ שִׁעוּר, דִּבְכָל שֶׁהוּא סַגִּי וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ג', אֲפִלּוּ מֵעֲצֵי אֲשֵׁרָה מַהֲנֵי, אַף עַל גַּב דַּעֲצֵי אֲשֵׁרָה עוֹמֵד לִשְׂרֵפָה וּכְמַאן דְּשָׂרוּף דָּמֵי וּמִכְתַּת כָּתוּת שִׁעוּרֵהּ, מִכָּל מָקוֹם הָא לֹא בָּעֵי שִׁעוּר, וְאַף עַל גַּב דְּהָא מִכָּל מָקוֹם בָּעֵי עַל כָּל פָּנִים שִׁעוּר בְּגָבְהוֹ עֲשָׂרָה טְפָחִים, כֵּיוָן דְּיָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ קַו דַּק מְאֹד שֶׁל כָּל שֶׁהוּא (כד) לֹא הֶחְמִירוּ חֲכָמִים בְּשִׁעוּר זוּטָא כִּי הַאי. וְעוֹד תֵּרְצוּ בָּזֶה, (כה) דִּבְלֶחִי, אֲפִלּוּ הָיָה נִשְׂרָף הָעֵץ לְאֵפֶר וְהָיָה מְגַבֵּל לָאֵפֶר וּמְדַבֵּק לַכֹּתֶל גַּם כֵּן חָשִׁיב לֶחִי, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא נִטָּל בְּרוּחַ, וְלָכֵן אֵין נִפְסָל מֵחֲמַת שֶׁעוֹמֵד לִשְׂרֵפָה: **ט** (לא) **וְאֵינָהּ נִרְאֵית לָעוֹמְדִים בַּחוּץ.** כְּגוֹן שֶׁהֶעֱמִיד הַלֶּחִי (כו) רָחֳבוֹ לְצַד אָרְכּוֹ שֶׁל מָבוֹי וְלֹא מָשַׁךְ קְצֵה רָחֳבוֹ קִמְעָא כְּלַפֵּי חוּץ אֶלָּא הִשְׁוָה חֻדּוֹ הַחִיצוֹן לְעֹבִי כֹּתֶל הַמָּבוֹי, וְדוֹמֶה כְּמִי שֶׁמּוֹסִיף עַל עֹבִי הַכֹּתֶל וְאֵינוֹ נִרְאֶה מִבַּחוּץ כְּלֶחִי, אֲבָל חֻדּוֹ הַפְּנִימִי נִרְאֶה לָעוֹמְדִים שָׁם בִּפְנִים, כָּזֶה ☜: (לב) **נֶגֶד חֲלַל הַמָּבוֹי.** כְּגוֹן שֶׁנָּתַן כָּל הַלֶּחִי לְחוּץ הַמָּבוֹי וְחֻדּוֹ הַפְּנִימִי עוֹמֵד אֵצֶל עֹבִי הַכֹּתֶל, אֲבָל לֹא הֶעֱמִידוֹ בְּשָׁוֶה לִשְׂפַת עֹבִי הַכֹּתֶל שֶׁל צַד תּוֹךְ הַמָּבוֹי, דְּאִם כֵּן לֹא הָיָה נִרְאֶה כְּלֶחִי אֶלָּא כְּמוֹסִיף עַל הַכֹּתֶל אַף לְהָעוֹמְדִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, (כז) אֶלָּא הִרְחִיקוֹ מִזָּוִית עֹבִי הַכֹּתֶל שֶׁל צַד פְּנִים וְהֶעֱמִידוֹ לִשְׂפַת עֹבִי שֶׁל צַד אֲחוֹרֵי הַמָּבוֹי דְּעַל יְדֵי זֶה נִכַּר לְהָעוֹמְדִים בַּחוּץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים נֶגֶד חֲלַל הַמָּבוֹי שֶׁהוּא לֶחִי, כָּזֶה ☜: (לג) **לָעוֹמְדִים בִּפְנִים.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לְאוֹתָן הָעוֹמְדִים תּוֹךְ הַמָּבוֹי אֵין הַלֶּחִי נִרְאֵית, שֶׁאֵין עֲשׂוּיָה בִּפְנִים: **י** (לד) **הִרְחִיק מֵהַכֹּתֶל שָׁלֹשׁ.** אַף עַל גַּב דִּכְבָר שְׁנָאוֹ בְּסָעִיף ו', חָזַר וּשְׁנָאוֹ לְאַשְׁמוּעִינָן שֶׁהוּא לְעִכּוּבָא: (לה) **אוֹ שֶׁהִגְבִּיהוֹ מֵהָאָרֶץ שָׁלֹשׁ.** הַיְנוּ אַף דְּאִית בַּלֶּחִי עֲשָׂרָה טְפָחִים. וְהַטַּעַם, דְּלֹא עֲדִיפָא מִמְּחִיצָה שֶׁנְּטוּלָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִן הָאָרֶץ דִּפְסוּלָה מִשּׁוּם דְּהָוֵי מְחִיצָה שֶׁהַגְּדָיִים בּוֹקְעִין תַּחְתֶּיהָ דְּלֹא שְׁמָהּ מְחִיצָה: (לו) **כָּשֵׁר.** מִטַּעַם לָבוּד, וְהָוֵי כְּמַלֵּא זֶה הַמָּקוֹם הַפָּנוּי: **יא** (לז) **שֶׁנִּזְדַּמֵּן לוֹ שָׁם מֵאֵלָיו.** כְּגוֹן שֶׁיָּצָא בְּלִיטָה מִכֹּתֶל הַמָּבוֹי בְּרֹאשׁוֹ בְּשִׁעוּר מֶשֶׁךְ גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים אוֹ שֶׁהֶעֱמַד שָׁם לְאֵיזֶה עִנְיָן. (כח) וַאֲפִלּוּ לֹא קְבָעוֹ הוּא בְּעַצְמוֹ אֶלָּא מֵעוֹלָם (כט) הוּא שָׁם, גַּם כֵּן כָּשֵׁר, דְּלֶחִי מִשּׁוּם מְחִיצָה וּמְחִיצָה הָעוֹמֶדֶת מֵאֵלֶיהָ כְּשֵׁרָה: (לח) **כְּגוֹן שֶׁהָיָה שָׁם לֶחִי אַחֵר וְכוּ'.** דַּהֲוָה לֵיהּ כְּאִלּוּ אָמַר עַל זֶה אֲנִי סוֹמֵךְ וְלֹא עַל זֶה, וַהֲוָה לֵיהּ הַאי כְּאִלּוּ אִדְחֵי מִתּוֹרַת לֶחִי [אוֹר זָרוּעַ (עירובין סי' קכא)]: (לט) **כְּאִלּוּ סָמְכוּ עָלָיו.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא סָמְכוּ עָלָיו בְּפֵרוּשׁ. אָכֵן אִם בְּפֵרוּשׁ לֹא סָמְכוּ עָלָיו, (ל) כְּגוֹן שֶׁלֹּא טִלְטְלוּ בְּשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה עַל יְדֵי לֶחִי זוֹ וְלֹא הָיָה שָׁם לֶחִי אַחֵר, אֵינוֹ מוֹעִיל לְשֶׁבֶת הַבָּאָה עַד שֶׁיִּסְמְכוּ עָלָיו מֵעֶרֶב שַׁבָּת בְּפֵרוּשׁ: **יב** (מ) **לֶחִי הָעוֹמֵד כוּ'.** שִׁעוּר דְּבָרָיו כָּךְ הוּא, דְּהָא דְּכָתַב בְּסָעִיף י"א דְּלֶחִי הָעוֹמֵד מֵאֵלָיו וְסָמְכוּ עָלָיו מַהֲנֵי, דַּוְקָא אִם הַלֶּחִי אֵינוֹ בּוֹלֵט לְרָחְבוֹ שֶׁל מָבוֹי אַרְבַּע אַמּוֹת, אֲבָל אִם הוּא בּוֹלֵט וְיוֹצֵא מִכֹּתֶל הַבַּיִת לְרָחְבוֹ שֶׁל מָבוֹי אַרְבַּע אַמּוֹת, אָז נָפַק לֵהּ מִתּוֹרַת לֶחִי [מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׁעוּר הֶכְשֵׁר שֶׁל אֹרֶךְ מָבוֹי שֶׁהוּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת וּכְדִלְקַמֵּהּ בְּסָעִיף כ"ו], וְשֵׁם כֹּתֶל מָבוֹי עֲלֵהּ, וְצָרִיךְ לֶחִי אַחֵר לְפָתַח הַמָּבוֹי לְהַתִּירוֹ, אִם לֹא שֶׁהַמָּבוֹי אֵינוֹ מַחֲזִיק רָחְבוֹ רַק שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת דְּאָז מֻתָּר בְּלֹא לֶחִי אַחֵר דְּהָוֵי עוֹמֵד כְּפָרוּץ וְחָשִׁיב הַמָּבוֹי כְּסָתוּם מִכָּל הַצְּדָדִין וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שס"ב סָעִיף ט': (מא) **מֵאֵלָיו.** דְּאִם הֶעֱמִידוֹ לְשֵׁם לֶחִי, אֲפִלּוּ רָחָב אַרְבַּע אַמּוֹת הָוֵי לֶחִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בַּהַגָּ"הּ: (מב) **אַרְבַּע אַמּוֹת.** דְּאַרְבַּע אַמּוֹת הָוֵי שִׁעוּר כֹּתֶל מָבוֹי וְלֵיכָא הֶכְרָא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (כד) תּוֹסָפוֹת (פ: ד"ה אבל) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. וּלְפִי זֶה, אִם עָשָׂה שְׁתֵּי מְחִצּוֹת וְלֶחִי, דְּקַיְימָא לָן בְּעָלְמָא דְּלֶחִי מִשּׁוּם מְחִצָּה וְהָוֵי כִּשְׁלֹשָׁה מְחִצּוֹת וּמִדְּאוֹרַיְתָא רְשׁוּת הַיָּחִיד הָוֵי לְרֹב פּוֹסְקִים עַל יְדֵי זֶה, אִם עָשָׂה הַלֶּחִי הַזֶּה מַעֲצֵי אֲשֵׁרָה לֹא יִהְיֶה רְשׁוּת הַיָּחִיד [דְּרַק לְעִנְיַן תִּקּוּן דֹּפֶן רְבִיעִי שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן שַׁיָּךְ טַעַם זֶה]. וְאוּלַי דְּכַתּוּתֵי מִכְתַּת שִׁעוּרֵיהּ לֹא הָוֵי אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן וּלְחַמְרָא [פְּרִי מְגָדִים (מש"ז סק"ה), עַיֵּן שָׁם שֶׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה]: (כה) וּלְפִי טַעַם זֶה אִם עוֹשֶׂה צוּרַת הַפֶּתַח דְּבָעִינַן קָנֶה מִכָּאן וְקָנֶה מִכָּאן וְקָנֶה עַל גַּבֵּיהֶן, אַף עַל גַּב דְּסַגִּי בְּכֻלָּן בְּמַשֶּׁהוּ מִכָּל מָקוֹם אִם עָשָׂה הַקָּנֶה שֶׁעַל גַּבֵּיהֶן מַעֲצֵי אֲשֵׁרָה לֹא מְהַנֵּי [פְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ז)]: **ט** (כו) רַשִׁ"י (ט: ד"ה נראה מבחוץ): (כז) הַסְכָּמַת רֹב אַחֲרוֹנִים: **יא** (כח) אֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יב) בְּשֵׁם עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (ש"א ס"ח). וּבְלֹא סָמְכוּ עָלָיו, אֲפִלּוּ עֲשָׂאוֹ הוּא בְּעַצְמוֹ כֵּיוָן שֶׁלֹּא קְבָעוֹ לְשֵׁם לֶחִי לֹא מְהַנֵּי: (כט) כְּגוֹן שֶׁגָּדַל שָׁם אִילָן: (ל) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah